

การพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

นางสาวพรรณพร เรืองศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0623-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 4 ก.พ. 2547

I 20226731

A DEVELOPMENT OF THE EMOTIONAL INTELLIGENCE SCALE
FOR UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Miss Panaporn Reangsri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Measurement and Evaluation

Department of Educational Research

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-17-0623-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

โดย

นางสาวพรรณพร เรืองศรี

สาขาวิชา

การวัดและประเมินผลการศึกษา

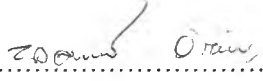
อาจารย์ที่ปรึกษา

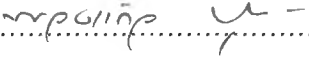
รองศาสตราจารย์ พวงแก้ว ปุณยกนก

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ พวงแก้ว ปุณยกนก)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

นางสาวพรรณพร เรืองศรี : การพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (A DEVELOPMENT OF THE EMOTIONAL INTELLIGENCE SCALE FOR UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS) อ. ที่ปรึกษา :

รองศาสตราจารย์พวงแก้ว ปุณยกนก, 124 หน้า. ISBN 974-17-0623-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยพัฒนาแบบวัดโดยยึดแนวคิดของ Goleman (1995) จำแนกเป็น 5 องค์ประกอบได้แก่ การตระหนักรู้อารมณ์ของตน การบริหารจัดการอารมณ์ของตน การสร้างแรงจูงใจ การรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น และการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น แบบวัดสร้างเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 3 ระดับ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย วิเคราะห์ความเหมาะสมของข้อกระทงแต่ละข้อโดยใช้โปรแกรม BIGSTEPS ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และตรวจสอบความตรงตามโครงสร้างด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองโดยใช้โปรแกรมลิสเรล 8.14 ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

1. แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ มีคุณภาพรายข้อที่เหมาะสม จำนวน 43 ข้อ
2. ความเที่ยงของแบบวัด พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.85
3. แบบวัดมีความตรงตามโครงสร้าง โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 1,597.47 ที่องศาอิสระเท่ากับ 801 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.93 และค่า ดัชนีวัดความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.92

ภาควิชา..... ศึกษาศาสตร์.....
 สาขาวิชา..... การวัดและประเมินผลการศึกษา.....
 ปีการศึกษา..... 2544.....

ลายมือชื่อนิสิต W. Sornw. Iskul
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา W. Sornw. Iskul

4183751527: MAJOR EDUCATIONAL MEASUREMENT AND EVALUATION

KEY WORD : EQ / EMOTIONAL INTELLIGENCE SCALE

PANAPORN REANGSRI : A DEVELOPMENT OF THE EMOTIONAL INTELLIGENCE SCALE FOR UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS . THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF.

PUNGKAEW POONYAKANOK 124 pp.ISBN 974-17-0623-5

The purpose of this study was to develop the emotional intelligence scale for upper secondary school students. The scale was based on Goleman emotional intelligence concepts which composed of 5 factors awareness of self emotion, managing self emotions, motivating oneself, recognizing emotions of others and handling relationship with others. Likert scale with 3 degrees of opinion was applied. A sample of 1,084 were drawn by simple random sampling from upper secondary school students in Supanburi, Department of General Education, Ministry of Education. Item fit statistics were analyzed using BIGSTEPS program. The reliability of the scale was analyzed by using Cronbach 's alpha coefficient .The construct validity was detected through second order confirmatory factor analysis using LISREL program version 8.14. The results were as follows:

1. The emotional intelligence scale consisted 43 items with good fit statistics.
2. This was proved the reliability of the scale The Cronbach' s coefficient value was 0.85.
3. This was proved the construct validity of the scale the second order confirmatory factor analysis indicated that the chi-square goodness of fit test of 1597.47, df = 801, GFI = 0.93, AGFI = 0.92.

Department ..... Educational Research .....

Student's signature *Panaporn* .....

Field of study Educational Measurement and Evaluation .....

Advisor's signature *P. Poonyakanok* .....

Academic year ..... 2001 .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความเมตตาและความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ พวงแก้วปยุตนกนก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำและ ช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาทุกท่านที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทความรู้เพื่อ เป็นพื้นฐานในการทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณคณะผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาใช้เวลาอันมีค่า และให้ความร่วมมือ เป็นอย่างดีในการตรวจสอบแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ในด้านความตรงตามเนื้อหาพร้อมทั้งให้ แนะนำในการปรับปรุงแบบวัดให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณคณะครูและนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และพี่น้องทุกคนที่ช่วยให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการทำวิจัยครั้งนี้และขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีส่วนให้ความช่วยเหลือทั้งทาง กำลังกายและกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

พรรณพร เรืองศรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ตอนที่ 1 ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์.....	6
ตอนที่ 2 องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์.....	17
ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
ตอนที่ 4 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ BIGSTEP.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ตอนที่ 1 สถิติพื้นฐาน.....	49
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์คุณภาพแบบวัด.....	54
ตอนที่ 3 ปกติวิสัย.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ..... 66
	สรุปผลการวิจัย..... 66
	อภิปรายผลการวิจัย..... 69
	ข้อเสนอแนะ..... 71
	รายการอ้างอิง..... 73
	ภาคผนวก..... 76
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ..... 77
	ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ BIGSTEP..... 78
	ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ห้องศึ่ประกอบเชิงยืนยัน..... 81
	ภาคผนวก ง คู่มือการใช้แบบวัด..... 116
	ภาคผนวก จ การแจกแจงคะแนนความฉลาดทางอารมณ์..... 121
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 124

ตารางที่

1	โครงสร้างองค์ประกอบของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์.....	34
2	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสอดคล้องของข้อความกับองค์ประกอบ.....	36
3	จุดมุ่งหมายของการใช้เครื่องมือ และกลุ่มตัวอย่าง.....	44
4	สถิติพื้นฐานของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ของตน.....	49
5	สถิติพื้นฐานของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ด้านการบริหารจัดการอารมณ์ของตน.....	50
6	สถิติพื้นฐานของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ด้านการสร้างแรงจูงใจ.....	51
7	สถิติพื้นฐานของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ด้านการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น.....	52
8	สถิติพื้นฐานของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น.....	53
9	สถิติพื้นฐานของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์.....	54
10	ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงที่เหมาะสมจากการตอบแบบวัด.....	55
11	ความครอบคลุมของข้อกระทงในองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์.....	58
12	ความเที่ยงของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์.....	59
13	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลความฉลาดทางอารมณ์.....	61
14	ปกติวิสัยของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์.....	64
15	การแปลผลคะแนนความฉลาดทางอารมณ์.....	65

ภาพที่

1 โมเดลความฉลาดทางอารมณ์ของ Cooper.....	19
2 การดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์.....	33
3 โมเดลสมการโครงสร้างของความฉลาดทางอารมณ์.....	47
4 โมเดลการวัดความฉลาดทางอารมณ์.....	60
5 การแจกแจงของคะแนนด้านการตระหนักรู้อารมณ์ของตน.....	121
6 การแจกแจงของคะแนนด้านการบริหารจัดการอารมณ์ของตน.....	121
7 การแจกแจงของคะแนนด้านการสร้างแรงจูงใจ.....	122
8 การแจกแจงของคะแนนด้านการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น.....	122
9 การแจกแจงของคะแนนด้านการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น.....	123
10 การแจกแจงของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์.....	123